

Inštitúcie a súčasné formy tradičnej hudby Detské folklórne skupiny maďarského etnika na Slovensku

Andrea Hriagyelová Pelle

Súčasný stav a aktivity detských folklórnych skupín maďarskej minority na Slovensku je potrebné vidieť v kontexte rôznych vonkajších činiteľov. Mám tu na mysli tie faktory, ktoré podnecujú a zabezpečujú samotné jestvovanie týchto skupín, podieľajú sa na formovaní ich profilu a napokon vplývajú aj na zloženie a charakter ich repertoáru. Cieľom tohto príspevku je preto predstaviť činnosť a vplyv rôznych činiteľov na pôsobenie detských folklórnych skupín Maďarov na Slovensku, a tiež ukázať aké trendy a tendencie sa prejavujú v súčasnom repertoári týchto skupín.

Existenciu a činnosť detských folklórnych skupín v minoritnom prostredí Maďarov na Slovensku zastrešujú a materiálne zabezpečujú najmä základné školy s vyučovacím jazykom maďarským, obecné samosprávy alebo základné organizácie Csemadoku¹. Celoslovenské fórum pre všetkých účastníkov hnutia folklorizmu v maďarskom menšinovom prostredí zabezpečuje Osvetový inštitút Csemadoku v Dunajskej Strede, ktoré bolo založené v roku 2004. O činnosti tohto inštitútu sa v rámci tohto príspevku budem priebežne zmieňovať.

Maďarské detské folklórne skupiny na Slovensku vedú a príprave sólových interpretov sa venujú pedagógovia základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským – najmä učitelia hudobnej výchovy na prvom a druhom stupni – prípadne folkloristi.² Ich odborná znalosť a kvalifikácia má preto primárny vplyv na stav a smerovanie detského folklorizmu. Z tohto hľadiska za kvalitatívnu úroveň súčasného folklórneho hnutia nepriamo zodpovedajú aj vzdelávacie inštitúcie najvyššieho stupňa, pedagogické vysoké školy a univerzity.

Ďalším vplyvným a určujúcim faktorom je hnutie folklorizmu v maďarskom menšinovom prostredí na Slovensku, ktorého začiatky siahajú do 50. rokov 20. storočia.³ Z histórie aktivít tohto hnutia by som spomenula predovšetkým tie podujatia, ktoré mali celoštátny

¹ Csemadok - Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku.

² Poznanky pochádzajú z dokumentácie prehliadky folklórnych skupín a sólistov *Purpurová ruža/ Biborpiros szép rózsza* z roku 2001 a 2003. Osvetový inštitút Csemadoku v Dunajskej Strede.

³ V roku 1949 vznikol kultúrny zväz Maďarov v Československu Csemadok, ktorý bol a je aj v súčasnosti hlavným iniciátorom a organizátorom folklórnych podujatí, festivalov a slávností maďarského etnika na Slovensku (predtým v Československu). V priebehu 50. rokov vznikli profesionálne súbory (v roku 1953 *Népes*, ktorý bol predchodcom súboru *Iffjú Szívek /Mladé srdcia* založeného v 1957) a mnoho amatérskych folklórnych skupín na dedinách a v mestách s maďarským obyvateľstvom.

(československý, neskôr celoslovenský) záber, dlhoročné trvanie a tým aj najväčší vplyv na súčasné dianie. Chronologicky prvým takým podujatím bol *Celoštátny folklórny festival Maďarov na Slovensku (Országos Népművészeti Fesztivál)* v Želiezovciach, ktorý sa od roku 1957 do polovice 90. rokov konal každoročne pod záštitou Csemadoku. Miestom konania festivalu boli od roku 1958 Želiezovce v okrese Levice. Od roku 1976 festivalu predchádzala súťaž folklórnych tanečných súborov a speváckych skupín.⁴ Iniciátorkou a odbornou vedúcou tejto súťažnej prehliadky bola folkloristka Margita Méryová. Dlhodobú existenciu a celoštátny záber mala i súťažná prehliadka maďarských amatérskych folklórnych skupín a sólistov s názvom *Jarný vietor vody vzdúva (Tavaszi szél vizet áraszt)*.⁵ Táto prehliadka sa v období 1970–1995 konala spravidla v dvojročných intervaloch.⁶ Zakladateľom a odborným vedúcim prehliadky bol Tibor Ág. Cieľom tejto súťažnej prehliadky bolo spopularizovať tradičnú piesňovú kultúru v čo najširšom kruhu verejnosti ale najmä v minoritnom prostredí Maďarov na Slovensku, predstaviť ju vo svojom bohatstve, rôznorodosti (regionálne a lokálne štýly) a najmä pôvodnosti, a napokon podnecovať mladú generáciu k jej ďalšiemu pestovaniu. Prehliadky sa mohli zúčastniť amatérski interpreti nad 16 rokov, ale mimo súťaže vystupovali i detské skupiny. Súťažilo sa v siedmych kategóriách, ktoré sa vytvárali na základe dvoch princípov. Jedným z nich bola interpretovaná oblasť ľudového repertoáru: sólový a skupinový spev, sólová a skupinová (muziky, gitarové skupiny) hra na ľudových hudobných nástrojoch, ľudový tanec a napokon ľudové zvyky a obyčaje. Druhým a veľmi dôležitým princípom bolo rozlišovanie medzi interpretmi, ktorí boli nositeľmi ľudovej tradície a tými, ktorí sa o ľudovú tradíciu zaujímali a vedome si ju osvojovali z rôznych zdrojov (od pôvodných ľudových interpretov, z publikácií a pod.). Vplyv tejto súťažnej prehliadky, ako aj vyššie spomínaného festivalu v Želiezovciach a všetkých ostatných folklórnych podujatí v minulosti na súčasný stav folklorizmu (rovnako detské aj dospelé skupiny) maďarského etnika na Slovensku je nepopierateľný. Ich

⁴ Méryová, Margita: *Miesto folklóru v starostlivosti o krúžky ZUČ v práci CSEMADOK-u v ČSSR*. In: *Folklor a umenie dneška*. Ed. Svetozár Švehlák. Osvetový ústav. Bratislava 1980, s. 170–171.

⁵ História súťažnej prehliadky v období rokov 1970–1989 spracovala vo svojej diplomovej práci absolventka Pedagogickej fakulty v Nitre Mária Ravaszová. Ravaszová, Mária: *Dejiny ľudovo-hudobného hnutia Jarný vietor vody vzdúva*. Diplomová práca. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta, Katedra hudobnej výchovy, 2003.

⁶ Prvý ročník prehliadky zorganizoval Csemadok v roku 1968. Profil tohto ročníka súťaže však nezodpovedal vyhranenému profilu neskorších ročníkov, a preto sa za začiatok súťaže považuje až rok 1970. Roky konania jednotlivých ročníkov sú nasledovné: 1968 (I. roč.), 1970 (II. roč.), 1972 (III. roč.), 1974 (IV. roč.), 1976 (V. roč.), 1978 (VI. roč.), 1980 (VII. roč.), 1982 (VIII. roč.), 1986 (IX. roč.), 1987 (X. roč.), 1989 (XI. roč.). Tamtiež s. 15. Dokumentáciu neskorších ročníkov som nemala k dispozícii.

význam spočíval na jednej strane v podnecovaní a podporovaní folklórneho hnutia s cieľom zachovávať a odovzdávať ľudovú kultúrnu tradíciu ďalším generáciám. Výsledkom tejto snahy je hojný počet folklórnych skupín v súčasnosti. Na druhej strane spomínané prehliadky a festivaly mali zásluhu i v priebežnom usmerňovaní činnosti detských a dospelých folklórnych skupín, napríklad prostredníctvom jasne stanovených súťažných kritérií. K základným požiadavkám napríklad na prehliadke *Jarný vietor vody vzdúva* patrilo čerpanie výlučne z ľudového hudobného repertoáru, uprednostnenie materiálu vlastného regiónu, resp. okolia vlastnej lokality, selekcia úplných variantov ľudových piesní (kontaminované, zlomkové tvary sa hodnotili negatívne) a dodržiavanie regionálnych a lokálnych špecifik (regionálny štýl prednesu, ozdobovanie nárečia a pod.). Dlhodobé a dôsledné uplatňovanie týchto požiadaviek má za následok viac-menej vhodne nasmerovanú činnosť súčasných detských, ale aj dospelých folklórnych skupín, ktorá sa odzrkadľuje v prevahe a narastaní kvalitných programových čísiel na prehliadkach a iných folklórnych podujatiach v súčasnosti.

V súčasnosti celoslovenskou súťažnou prehliadkou amatérskych folklórnych skupín a sólistov maďarského etnika je súťaž *Purpurová ruža (Bíborpiros szép rózsza)*, ktorá sa organizuje od roku 1997 v dvojročných intervaloch. Táto prehliadka principiálne nadväzuje na súťaž *Jarný vietor...*, a to predovšetkým svojim zámermi a kritériami. Organizátorom prehliadky je Osvetový inštitút Csemadoku v Dunajskej Strede v odbornej spolupráci s Tiborom Ágom a Archívom ľudovej hudby spomínaného inštitútu. Prehliadka prebieha v troch kolách a súťaží sa v dvoch vekových kategóriách: detských a dospelých interpretov. Detská veková kategória zahŕňa deti mladšieho a staršieho školského veku, čiže od 6–15 rokov. Do súťaže sa v oboch kategóriách môžu prihlásiť interpreti ľudových piesní (sóloví speváci a skupiny) a interpreti ľudovej inštrumentálnej hudby (sólisti a skupiny). Čo sa týka profilu prehliadky, platia pre ňu už vyššie uvedené kritériá a požiadavky (interpretácia pôvodnej ľudovej tvorby, zameranie sa na repertoár vlastného regiónu spevákov či inštrumentalistov a pod.). Z hľadiska výberu materiálu a repertoárového zloženia sú vítané všetky žánre tradičnej hudobnej kultúry vrátane donedávna úplne zanedbávaného žánru ľudových duchovných piesní.⁷ V kategórii detských interpretov sa očakáva čerpanie z tradičného materiálu detí, t.j. predvádzanie ľudových detských hier so spevom, ako aj detských vinšov a piesní z výročného obyčajového repertoáru. Z uvedeného

⁷ Rozšírenie repertoárových možností o duchovný piesňový žáner sa odzrkadľuje i v samotnom názve prehliadky *Purpurová ruža (Bíborpiros szép rózsza)*, ktorý je odvodený z názvu, resp. textového incipitu mariánskej piesne spievanej počas Veľkého týždňa a sviatku Sedembolestnej Panny Márie.

vyplýva, že podchyteniu a usmerneniu činnosti detských folklórnych skupín a sólistov sa v súčasnom hnutí folklorizmu maďarského etnika na Slovensku pripisuje dôležitý význam. Túto skutočnosť dokladá už len samotný fakt zaradenia tejto kategórie do celoslovenskej súťažnej prehliadky *Purpurová ruža*.⁸ Čo sa týka spätnej väzby, t.j. významu tejto prehliadky pre detské skupiny, môžeme hovoriť o viacerých úrovniach: na jednej strane majú priestor na prezentáciu svojej činnosti na celoslovenskom podujatí, na strane druhej – čo je dôležitejšie – získavaním odborných rád a inštrukcií v jednotlivých kolách súťaže,⁹ ako aj konfrontovaním sa s prácou ostatných skupín si môžu svoju činnosť korigovať. Takto sa zabezpečuje ich odborný rast a pozitívny vývoj celého detského odvetvia folklorizmu Maďarov na Slovensku.

Pri mapovaní činnosti detských folklórnych skupín je nevyhnutné preskúmať i materiálové zdroje, z ktorých tieto skupiny môžu čerpať pri zostavovaní svojho repertoáru. Najdôležitejším prameňom sú knižne publikované zbierky ľudových piesní. Maďarské detské folklórne skupiny a sólisti majú k dispozícii niekoľko takýchto zbierok. Niektoré z nich sú venované priamo detskému repertoáru určitého regiónu Slovenska, napr. publikácie Józsefa Gágyora obsahujú maďarské detské piesne, hry a rečňovanky z Matúšovej zemi,¹⁰ alebo publikácia Márie Jókaiovej zahŕňa maďarské detské hry z Podzoboria.¹¹ Vedúci skupín môžu ďalej siahnuť po publikáciách, ktoré majú širší geografický záber, ako napr. I. zväzok z edície *A Magyar Népzene Tára*¹², ktorý obsahuje detské hry Maďarov z celej jazykovej oblasti. Táto publikácia bola vydaná v prvom rade s vedeckým zámerom, je však vhodná aj na popularizačné účely. Keďže je vybavená potrebnými údajmi, týkajúcimi sa pôvodu nápevov, vedúci skupín si môžu jednoducho vyhľadať tie varianty, ktoré pochádzajú z ich vlastného regiónu. Popri týchto monograficky koncipovaných zbierok zameraných na detský repertoár sú k dispozícii aj ďalšie

⁸ Pripomínam, že v prehliadke *Tavaszi szél* detská veková kategória nebola zahrnutá.

⁹ V každom kole súťažnej prehliadky sa po vyhlásení výsledkov (mien postupujúcich do ďalšieho kola súťaže) sa uskutoční všeobecné vyhodnotenie programových čísiel. Členovia komisie sa odborne vyjadria k pozitívnym i negatívnym javom príslušného kola, upozornia na pravidelne sa opakujúce nedostatky a poskytnú odborné rady na riešenie a odstránenie týchto nedostatkov. Okrem toho súťažiaci, resp. vedúci skupín či sólistov majú možnosť získať rady aj jednotlivu u odborníkov (členov komisie).

¹⁰ Gágyor, József: *Csúfondáros könyv. Mátyusföldi népi csúfolók* [Ľudové riekanky z Matúšovej zemi], Vydavateľstvo Lilium Aurum, Dunajská Streda 2003; Gágyor, József: *Játékos állatkert. Állatok a népi mondókákban és gyermekjátékokban*. [Zvieracie motívy v ľudových riekankách a detských hrách], Vydavateľstvo Lilium Aurum, Dunajská Streda 2002; Gágyor, József: *Kislibáim, gyertek haza! Népi mondókák és gyermekjátékok* [Ľudové riekanky a detské hry]. Vydavateľstvo Madách-Posonium, Bratislava 1999.

¹¹ Jókai, Mária: *Zoboralji gyermekjátékok* [Detské hry z Podzoboria]. Vydavateľstvo AB-ART, Nadácia Istvána Gyurcsóa, Bratislava-Dunajská Streda 2004.

¹² *A Magyar Népzene Tára I. – Gyermekjátékok* [Detské hry]. Ed. Gy. Kerényi. Akadémiai Kiadó, Budapest 1951 (1. vyd.), 1957 (2. vyd.).

zbierky, ktoré vyšli priamo pre potreby folklórnych skupín s cieľom zabezpečiť vhodný materiál pre ich činnosť. Sú to zbierky ľudových piesní určitého regiónu alebo konkrétnej obce. Spomenula by som tu niektoré publikácie Tibora Ága: zbierky ľudových piesní Maďarov z východného Slovenska,¹³ z okolia Nitry¹⁴ alebo Žitného ostrova.¹⁵ Slovesný folklór a ľudový piesňový repertoár maďarského etnika z Gemera a Malohontu prináša publikácia etnológa Istvána B. Kovácsa.¹⁶ Podobné publikácie boli vydané aj z výskumov ďalších dvoch amatérskych zberateľov maďarských ľudových piesní na Slovensku Márie Ūrgeovej a Ivána Nagya. Zbierku ľudových piesní Maďarov z okolia Nitry¹⁷ z výskumu Márie Ūrgeovej zostavila Lujza Tari. Iván Nagy vydal monografické spracovanie tradičného piesňového repertoáru svojej rodnej obce na Žitnom ostrove.¹⁸ Všetky uvedené publikácie obsahujú aj časť venovanú tradičnému detskému repertoáru, predstavujú tak ďalší vhodný zdroj pre súčasné detské folklórne skupiny a sólistov. Pri knižnom publikovaní ľudového detského materiálu je potrebné dbať aj o kontext piesní, čiže v prípade detských hier so sprievodom spevu uviesť popri nápevu aj postup samotnej hry, ku ktorej sa nápev viaže. Väčšina menovaných publikácií zodpovedá tejto požiadavke. Niektoré publikácie, napr. zbierky ľudových piesní Maďarov z okolia Nitry a z východného Slovenska od Tibora Ága sú vydané spolu so zvukovými nahrávkami (v prípade prvej sú to dva CD, k druhej je jedna MG kazeta). Tieto zvukové záznamy pochádzajúce z terénnych výskumov predstavujú veľkú pomoc pri naštudovaní piesní, osvojovaní nárečia, spôsobu ozdobovania, regionálnych prednesových špecifik a celkovej atmosféry piesní.

Popri knižne publikovaných zbierkach ľudových piesní majú vedúci i ďalšiu možnosť získavania materiálu. V rámci Osvetového inštitútu v Dunajskej Strede funguje *Archív ľudovej hudby maďarského etnika na Slovensku (Népzenei Adattár)*, ktorý na základe žiadosti (písomnej, ústnej, elektronickej) poskytuje folklórnym skupinám a sólovým interpretom hudobný materiál.

¹³ Ág, Tibor: *Felsütött a napsugára. Kelet-szlovákiai népdalok* [Ľudové piesne z východného Slovenska]. Gyurcsó István Alapítvány füzetek 15. Dunajská Streda 1999. Detský materiál: s. 14–28.

¹⁴ Ág, Tibor: *Semmit sem vétettem Nyitra városának. Nyitra-vidéki magyar népdalok* [Maďarské ľudové piesne z okolia Nitry]. Gyurcsó István Alapítvány Könyvek 29. Dunajská Streda 2004. Detský materiál: s. 31–92.

¹⁵ Ág, Tibor: *Az Aranykert muzsikája. Csallóközi népdalok* [Ľudové piesne zo Žitného ostrova]. Csallóközi Kiskönyvtár. Vydavateľstvo Kalligram, Bratislava 1999. Detský materiál: s. 19–88.

¹⁶ B. Kovács, István: *Hervadatlan rózsagyűiker. Gömör-Kishont magyar népköltészet* [Maďarská ľudová poézia Gemera a Malohontu]. Szlovákiai Magyar Tájak Népköltészet 1. Vydavateľstvo Lilium Aurum. Dunajská Streda 1998; Detský materiál: s. 269–302.

¹⁷ Tari, Lujza (ed.): *A kolonyi templom előtt. Válogatás Ūrge Mária népzene gyűjtéséből* [Výber zo zbierky Márie Ūrgeovej]. Gyurcsó István Alapítvány Könyvek 32. Dunajská Streda 2004. Detský materiál: s. 33–61.

¹⁸ Nagy, Iván: *Erősíteni szíveket. Balony község népzenei monográfiája* [Monografia tradičnej hudby obce Baloň]. Gyurcsó István Alapítvány füzetek 11. Dunajská Streda 1998. Detský materiál: s. 30–73.

Okrem toho záujemcovia majú k dispozícii knižnicu na prezenčné štúdium a môžu požiadať o odbornú radu pri výbere materiálu, zostavovaní svojho repertoáru a pod. Pomôcku pre vedúcich predstavujú tiež metodické príručky.¹⁹

Archív ľudovej hudby Osvetového inštitútu Csemadoku od roku 2004 pravidelne organizuje odborné semináre pre vedúcich skupín.²⁰ Ich cieľom je poskytnúť priestor na diskusiu medzi účastníkmi hnutia folklorizmu a odborníkmi. Tieto stretnutia sčasti tvoria prednášky odborníkov (etnomuzikológov, folkloristov a pedagógov) venovaných rôznym témam maďarskej ľudovej hudby. Ťažisko týchto školení sa však sústreďuje na poskytovanie praktických inštrukcií k práci folklórnych skupín – výber materiálu, zostavovanie repertoáru, naštudovanie piesní, problematika interpretácie atď. – a na odborné konzultácie.

Iniciátori, organizátori a odborní spolupracovníci hnutia folklorizmu v maďarskom menšinovom prostredí na Slovensku aktívne podporujú činnosť folklórnych skupín a sólistov, či už detských alebo dospelých interpretov. Ich pôsobenie sa prejavuje vo viacerých oblastiach: v organizovaní folklórnych podujatí, festivalov a súťažných prehliadok (na miestnej, regionálnej či celoslovenskej úrovni), zabezpečení materiálu pre detské a dospelé skupiny (od zbierania ľudových piesní až po ich publikovanie), poskytovaní odbornej konzultácie (individuálne, počas prehliadok alebo v rámci školení) a pod., ktoré sa sústreďujú najmä v Osvetovom inštitúte Csemadoku v Dunajskej Strede.

Tieto okolnosti vo veľkej miere ovplyvňujú súčasný stav detského folklorizmu, či už skúmame jeho rozmery alebo repertoárové zameranie. V súčasnosti nemáme presné údaje o počte detských folklórnych skupín a sólových interpretov maďarského etnika na Slovensku. Z dokumentácie súťažnej prehliadky *Purpurová ruža* z rokov 2001 a 2003 však vieme presne zistiť koľko detských skupín a sólistov sa jej zúčastnilo. Keďže ide o celoslovenskú súťaž, tieto údaje možno považovať za reprezentatívnu vzorku a zovšeobecniť ich na celé Slovensko. V roku 2001 v detskej kategórii súťaže bolo prihlásených 152 programových čísiel.²¹ Z toho najviac čísiel bolo venovaných sólovému spevu (122), na druhom mieste stáli detské folklórne skupiny

¹⁹ Olsvai, Imre: *Népdalkörök kézikönyve I* [Príručka pre folklórne skupiny I]. Kolibri Kiadó. Várpalota 2004; Barsi, Ernő: *Tanácsok népdalcsokrok összeállításához* [Návod k zostaveniu piesňových vencovs]. Gyurcsó István Alapítvány Füzetek 8. Dunajská Streda 1997.

²⁰ Zo štyroch školení boli tri venované folklórnym speváckym skupinám a sólistom, kým štvrté školenie sa zameriavalo na gitarových sólistov a gitarové skupiny. Stretnutia pre spevákov boli usporiadané v troch lokalitách Slovenska: vo Fiľakove, Moldave nad Bodvou a Dunajskej Strede. Školenie pre gitarových interpretov sa uskutočnilo v Dunajskej Strede.

²¹ Keďže jednotlivé programové čísla predvádzali aj viacčlenné skupiny, duetá a sólisti, toto číslo sa nezhoduje s počtom účinkujúcich. Ten je podstatne vyšší.

(14), po nich nasledovalo spevácke duo (10), následne nástrojové skupiny (6 citarových skupín a 1 muzika), a napokon najmenším počtom boli zastúpení detskí interpreti na sólových ľudových nástrojoch (3). Z hľadiska proporcionality okresov v tomto ročníku mal najväčšie zastúpenie okres Dunajská Streda (53 programových čísiel) a Komárno (34).²² Situácia z roku 2003 vykazuje len malé odlišnosti od predchádzajúceho ročníka. V tomto roku v detskej kategórii súťažilo 156 programových čísiel. Najväčší počet prihlásených čísiel pochádzalo opäť z okresu Dunajská Streda (51) a Komárno (33).²³

Na záver by som chcela zhrnúť poznatky k súčasným repertoárovým trendom detských interpretov maďarského etnika na Slovensku. Vďaka aktívnej účasti folkloristov, etnológov a etnomuzikológov vo viacerých oblastiach hnutia folklorizmu (festivaly, prehliadky, školenia, publikácie, konzultácie) je činnosť detských folklórnych skupín a sólových interpretov pozitívne nasmerovaná. To znamená, že silnie tendencia siahnuť po tradičný detský repertoár vlastného regiónu alebo okolia vlastnej lokality. Väčšinou ide o interpretáciu detských hier a rečňovaniék. Detský repertoár výročného obyčajového cyklu je zatiaľ na okraji záujmu, objavuje sa len zriedkavo. Príčinou môžu byť aj spomínané piesňové zbierky. Kapitoly venované detskému folklóru vo väčšine prípadov obsahujú práve detské hry a rečňovanky. Repertoár výročného zvykoslovného cyklu bez ohľadu na vekovú diferenciáciu zahŕňa samostatnú kapitolu. Táto skutočnosť môže pôsobiť zavádzajúco. Pozitívnym javom v súčasných repertoárových trendoch je, že pri výbere materiálu pre jednotlivé detské skupiny a sólistov sa prihliada na vekovú odlišnosť. Deti mladšieho školského veku (6–10) spievajú jednoduchšie detské pesničky, rečňovanky, kým deti staršieho školského veku (11–15) interpretujú rozsiahlejšie reťazce detských hier alebo aj piesne z repertoáru dospelých. Toto rozvrstvenie zodpovedá zloženiu a charakteru tradičného detského repertoáru, ktorý je vekovo diferencovaný. Popri týchto pozitívnych tendenciách však naďalej pretrváva aj interpretácia všeobecne známych, na celom maďarskom jazykovom území spievaných ľudových, niekedy polo ľudových piesní z repertoáru dospelých. Podľa môjho názoru to vyplýva predovšetkým z povrchnej znalosti ľudovej piesňovej kultúry: čerpanie materiálu z rôznych učebníc hudobnej výchovy alebo iných nespoľahlivých

²² Ostatné okresy mali v roku 2001 nasledovnú účasť: Michalovce (16), Galanta (8), Senec (2), Nitra (2), Nové Zámky (9), Levice (8), Veľký Krtíš (2), Lučenec (0), Rimavská Sobota (2), Rožňava (8), Košice (2), Trebišov (3) programové čísla.

²³ Ostatné okresy vo štvrtom ročníku súťaže v roku 2003 prispeli nasledovne: Bratislava (2), Galanta (7), Senec (5), Nitra (5), Nové Zámky (3), Levice (5), Veľký Krtíš (5), Lučenec (3), Rimavská Sobota (2), Rožňava (5), Košice (10), Trebišov a Michalovce spolu (20) programových čísiel.

zdrojov. Predvádzanie týchto piesní so širokým ambitom spôsobuje deťom rôzne technické ťažkosti, čo väčšinou vedie k labilnej intonácii, nehovoriac o tematike a obsahu piesní, ktoré sú detskej psychike vzdialené. Tieto piesne sa však zo súčasného detského repertoáru vytrácajú.

Napriek niektorým nedostatkom je možné konštatovať, že činnosť detských folklórnych skupín a sólistov maďarského etnika na Slovensku sa vyvíja, a to vďaka rôznym podporným faktorom. Význam detského odvetvia folklorizmu v menšinovom prostredí spočíva v zachovávaní a pestovaní ľudovej tradície. Okrem toho má aj integračnú funkciu a funkciu upevňovania etnickej identity.

Bibliografia:

- Gágyor, József: *Csúfondáros könyv. Mátyusföldi népi csúfolók* [Ľudové riekanky z Matúšovej zemi], Vydavateľstvo Lilium Aurum, Dunajská Streda 2003.
- Gágyor, József: *Játékos állatkert. Állatok a népi mondókákban és gyermekjátékokban.* [Zvieracie motívy v ľudových riekankách a detských hrách], Vydavateľstvo Lilium Aurum, Dunajská Streda 2002.
- Gágyor, József: *Kislibáim, gyertek haza! Népi mondókák és gyermekjátékok* [Ľudové riekanky a detské hry]. Vydavateľstvo Madách-Posonium, Bratislava 1999.
- Méryová, Margita: *Miesto folklóru v starostlivosti o krúžky ZUČ v práci CSEMADOK-u v ČSSR.* In: *Folklór a umenie dneška.* Ed. Svetozár Švehlák. Osvetový ústav. Bratislava 1980.
- Ravaszová, Mária: *Dejiny ľudovo-hudobného hnutia Jarný vietor vody vzdíva.* Diplomová práca. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta, Katedra hudobnej výchovy, 2003.
- Olsvai, Imre: *Népdalkörök kézikönyve I* [Príručka pre folklórne skupiny I]. Kolibri Kiadó. Várpalota 2004; Barsi, Ernő: *Tanácsok népdalcsokrok összeállításához* [Návod k zostaveniu piesňových vencovs]. Gyurcsó István Alalpítvány Füzetek 8. Dunajská Streda 1997.